

NODOSAURUS TEXTILIS

POCHODZENIE NAZWY

Człony nazwy oznaczają: „guzowaty jaszczur” + „siatkowany” i z pewnością odnoszą się do pancerza składającego się z mnóstwa kostnych płytek pokrywających grzbiet oraz ogon tego niegroźnego dinozaura.

U niektórych gatunków ankylozaurów płytki na ramionach mogły przybierać nawet kształt wielkich ostróg, mających za zadanie zniechęcić do ataku dinozaury mięsożerne.

Również kości czaszki były dużo masywniejsze niż u pozostałych dinozaurów, co miało zapewnić pełną ochronę. W przeciwieństwie do ankylozaura, nodozaur nie miał ogona zakończonego maczugą.

Długość: **5,5 m**

Wysokość: **1,7 m**

Waga: **2 tony**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC KREDY (90 milionów lat)**

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Tyreofor, ankylozaury**

OURANOSAURUS NIGERIENSIS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa oznaczająca „odważny jaszczur” + „z Nigeru” nawiązuje do arabskiej nazwy (Ourane), nadanej przez Tuaregów waranowi stepowemu, a także do kraju jego pochodzenia.

Uranozaur jest rozpoznawalny dzięki swojemu wielkiemu żaglowi grzbietowemu sięgającemu nawet 70 cm wysokości oraz dzięki swojej wydłużonej czaszce. Został odkryty w Gadoufaoua, pośrodku Sahary, która w okresie kredy nie miała jeszcze nic wspólnego z pustynią, wręcz przeciwnie, była miejscem, w którym dostatnie życie wiodły dinozaury oraz krokodyle, w tym sarkozuch, największy znany krokodyl, mogący żywić się uranozaurem.

Długość: **8 m**

Wysokość: **2,3 m**

Waga: **2,2 tony**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KREDA (115 milionów lat)**

Występowanie: **Afryka**

Klasyfikacja: **Ornitopod, iguanodony**

OVIRAPTOR PHILOCERATOPS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa oznacza dokładnie „złodziej jaj” + „lubiący ceratopsy” i nawiązuje do tego, że pierwszy przedstawiciel tego teropoda został odnaleziony w pobliżu jaj dinozaura uważano za ceratopsa – protoceratopsa.

Długość: **1,6 m**

Wysokość: **80 cm**

Waga: **40 kg**

Pożywienie: **Wszystkożerny**

Okres: **KONIEC KREDY**

(75 milionów lat)

Występowanie: **Azja**

Klasyfikacja: **Teropod, owiraptory**

Owiraptor posiadał bardzo dziwną zaokrągloną czaszkę oraz zrogowaciały bezzębny dziób.

Jego szczęki były bardzo silne i przypominały szczęki papuzie. Były więc dostosowane do pożywienia, którego podstawę stanowiły owoce, orzechy oraz ziarna, ale wiadomo też, że dinozaur ten polował na drobne zwierzęta.

Nigdy w historii żaden dinozaur nie nosił tak chybionej nazwy, ponieważ tak naprawdę w tym znalezisku z jajami chodziło o jego własne. Później odkryto nawet skamielinę owiraptora wysiadującego jeszcze własne jaja. Dzięki temu wiadomo, że znosił po dwa jaja i że mógł ich mieć ponad dwadzieścia.

PACHYCEPHALOSAURUS WYOMINGENSIS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa oznacza: „wielkogłowy jaszczur z Wyoming”.

Dzięki sklepieniu czaszki mierzącemu ponad 25 cm grubości u dorosłych osobników, pachycefalozaur był specjalistą od „uderzeń główką”. Podobnie jak współczesne muflony, samce tego dinozaura miały wdawać się w dość brutalne bójki, co można stwierdzić na podstawie ran widocznych na niektórych skamielinach.

Długość: **4,5 m**

Wysokość: **1,5 m**

Waga: **400 kg**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC KREDY (70 milionów lat)**

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Marginocefal,**

pachycefalozaury

Sklepienie czaszki rozwijało się wyłącznie u dorosłych osobników. Niektóre czaszki, dużo mniejsze i bardzo zdobione, o których sądzono, że należały do innych gatunków pachycefalozaurów, takich jak drakoreks, tak naprawdę okazały się czaszkami młodych osobników.

PARASAUROLOPHUS WALKERI

POCHODZENIE NAZWY

Z racji podobieństwa do innego hadrozaura, zaurolofa, którego nazwa oznacza „grzebieniastego jaszczura”, dinozaur ten został nazwany „bliskim zaurolofa z Walker”.

Długi rurkowaty grzebień wystający z jego głowy różnił się wielkością i rozmiarem w zależności od wieku i płci parasaurolofa. Ta sporej wielkości rura była zupełnie pusta w środku i dzięki systemowi błon miała za zadanie modulować i wzmacniać dźwięki, za pomocą których dinozaur mógł się porozumiewać z innymi podobnymi mu osobnikami.

Długość: **8 m**

Wysokość: **2,5 m**

Waga: **3,5 tony**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC KREDY**

(75 milionów lat)

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Ornitopod, hadrozaury**

PLATEOSAURUS TROSSINGENSIS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa oznacza: „płaski jaszczur z Trossingen”.

Plateozaur był prawdopodobnie najczęściej występującym dinozaurom w Europie i często jest opisywany jako prozauropod. Już wtedy miał długą szyję i był dwunożny, a jego przednie kończyny, wyposażone w długie palce i wielkie pazury, były bardziej przystosowane do chwytania gałęzi niż do chodzenia. Zupełnie inaczej niż w przypadku czworonożnych zauropodów z epoki jurajskiej.

Długość: **9 m**

Wysokość: **3 m**

Waga: **4 tony**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC TRIASU (210 milionów lat)**

Występowanie: **Europa**

Klasyfikacja: **Zauropodomorf, plateozaurowie**

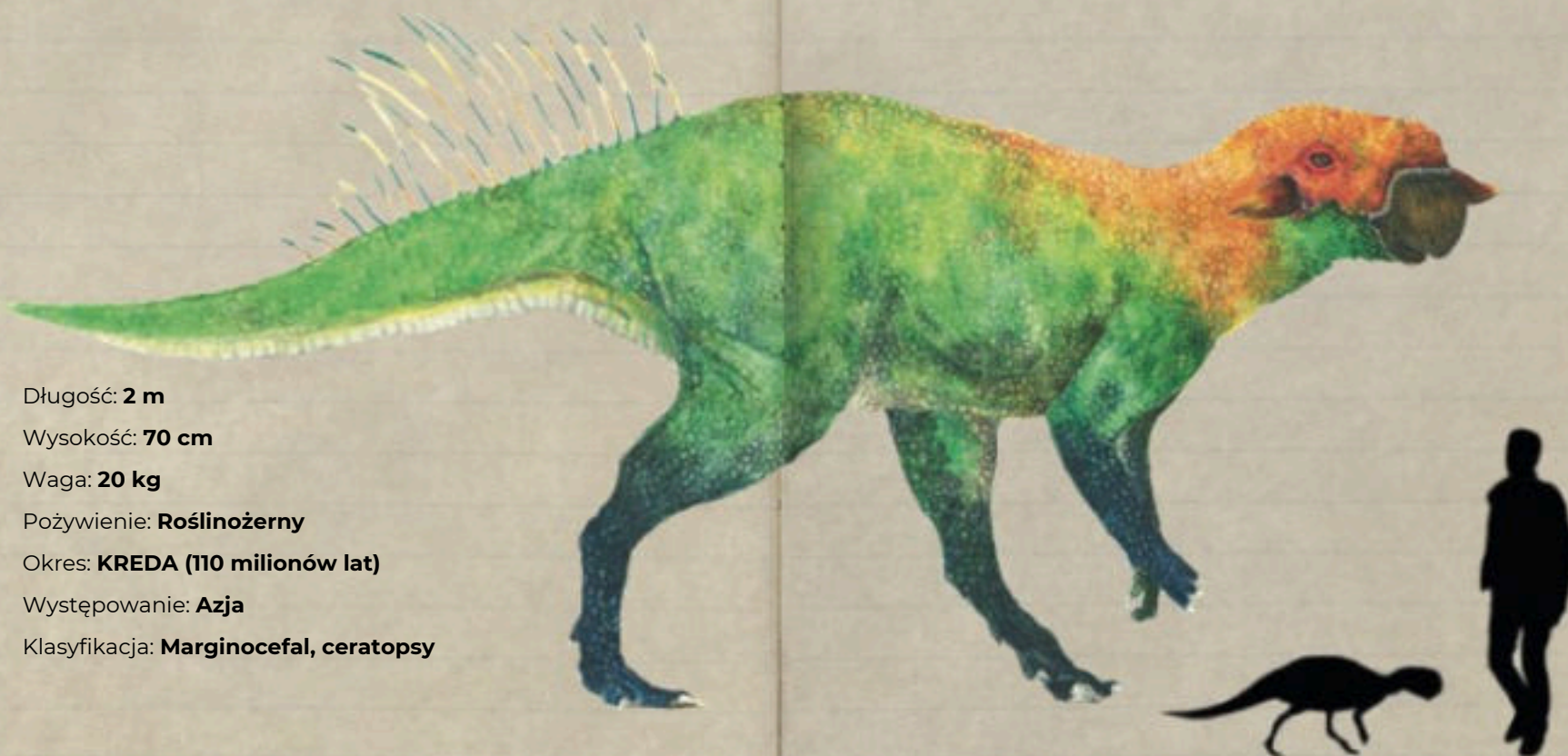

PSITTACOSAURUS MONGOLIENSIS

POCHODZENIE NAZWY

„Papuzi jaszczur z Mongolii” zawdzięcza swoją nazwę dziobowi, który prawdopodobnie służył mu do łamania twardych części roślin, oraz miejscu pochodzenia, gdyż najczęściej występował właśnie na terenie Azji.

Opisano co najmniej 8 różnych psitakozaurów. Jego niewielki wzrost nie pozwalał chronić się przed drapieżnikami, wśród których były także... ssaki. Znalaziono bowiem resztki psitakozaura w żołądku repenomamusa, sporej wielkości ssaka, mierzącego nawet 1 metr długości, żywiącego się młodymi dinozaurami.

Długość: **2 m**

Wysokość: **70 cm**

Waga: **20 kg**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KREDA (110 milionów lat)**

Występowanie: **Azja**

Klasyfikacja: **Marginocefal, ceratopsy**

PYRORAPTOR OLYMPIUS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa ta odnosi się do miejsca odkrycia, dokonanego po pożarze lasu („pyro”), u podnóża Mont Olympe w Prowansji.

Raptor jest słowem pochodzenia łacińskiego („złodziej”), stanowiącego aluzję do tego, że dinozaur ten był „mały i zwinny”. Był szybkim łowcą żyjącym 77-69 milionów lat przed naszą erą.

Długość: **1,6 m**

Wysokość: **60 cm**

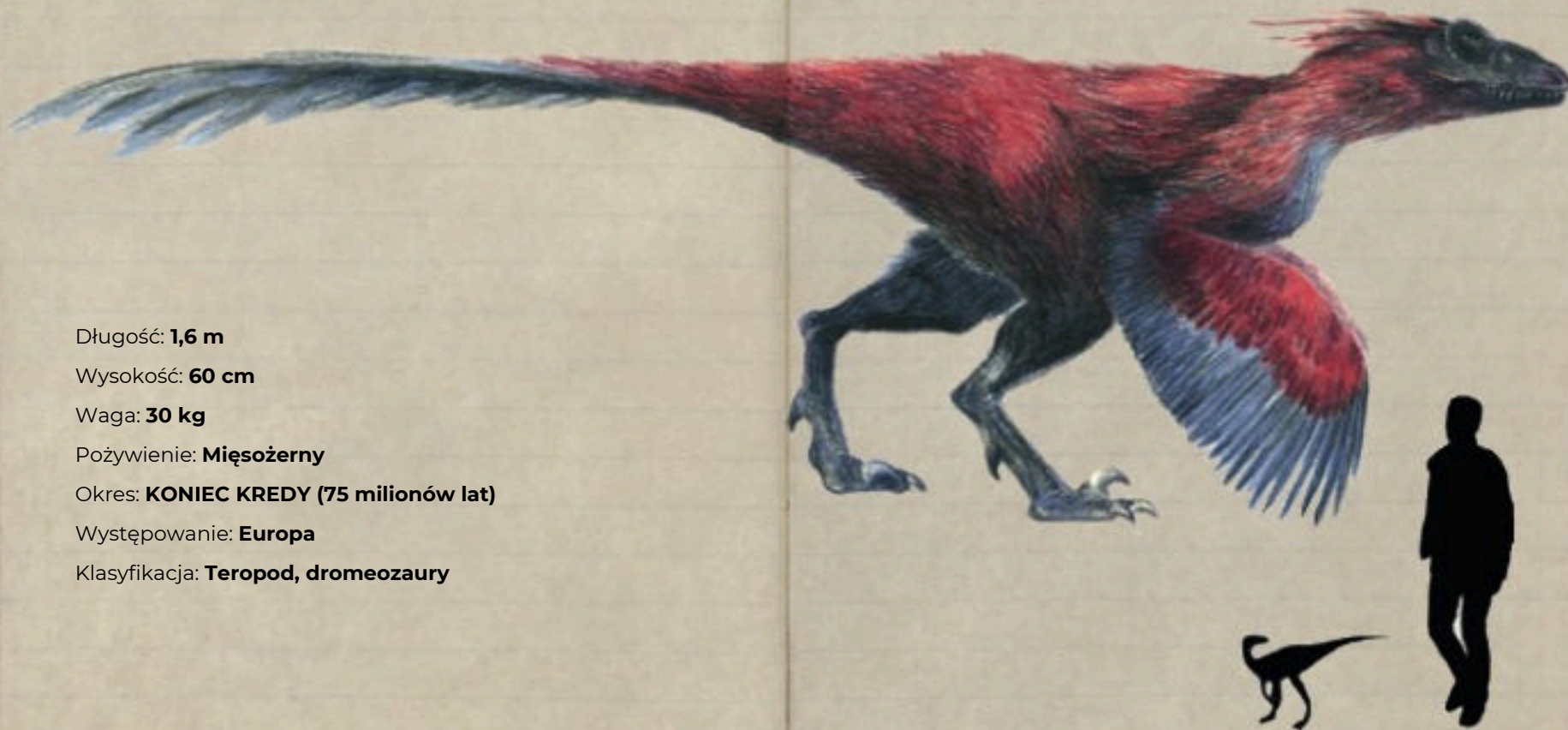
Waga: **30 kg**

Pożywienie: **Mięsożerny**

Okres: **KONIEC KREDY (75 milionów lat)**

Występowanie: **Europa**

Klasyfikacja: **Teropod, dromeozaury**

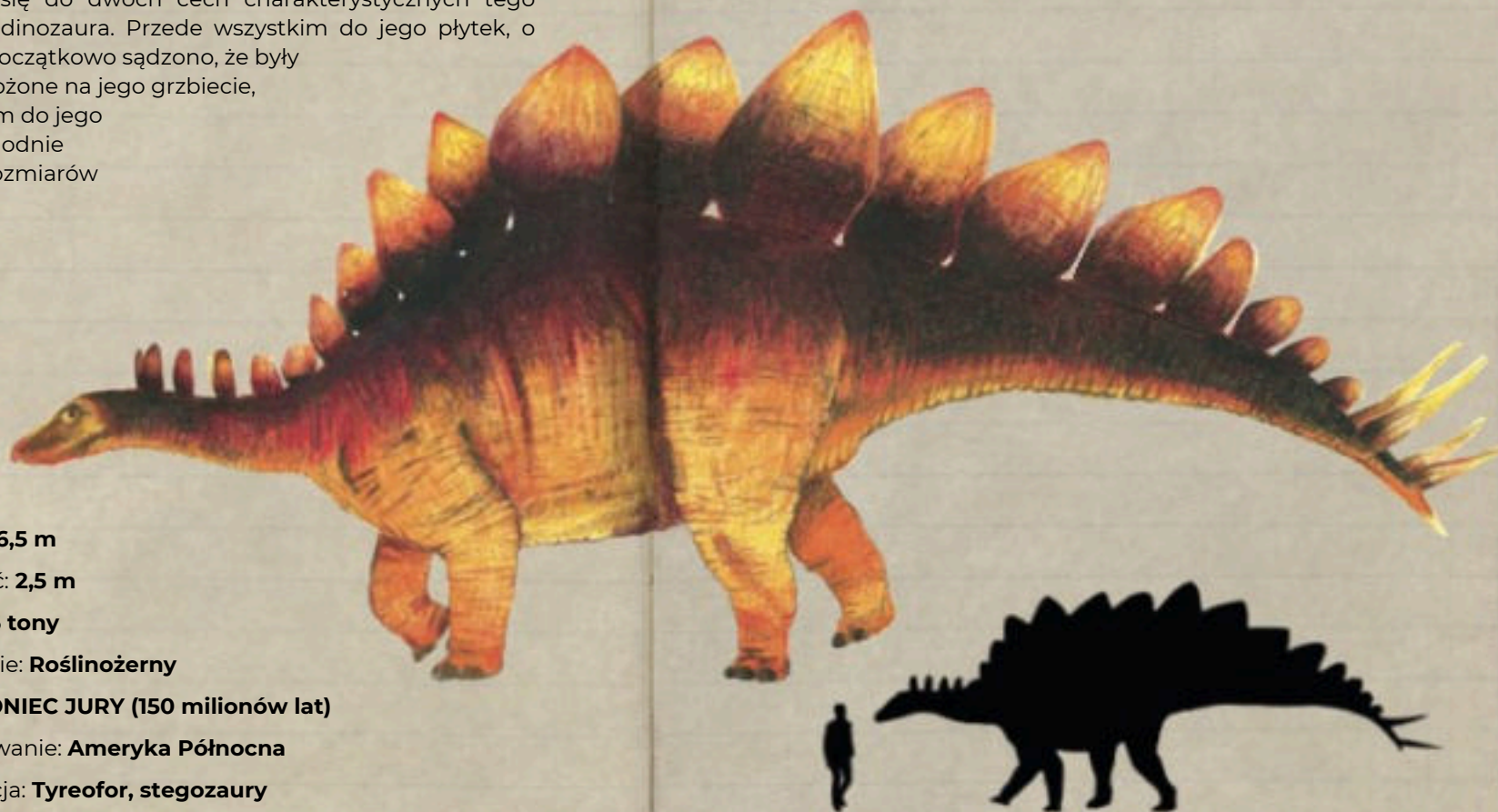
STEGOSAURUS

STENOPS

POCHODZENIE NAZWY

Człony nazwy: „zadaszony jaszczur” i „o wąskiej twarzy” odnoszą się do dwóch cech charakterystycznych tego znanego dinozaura. Przede wszystkim do jego płytek, o których początkowo sądzono, że były płasko ułożone na jego grzbiecie, a poza tym do jego niewiarygodnie małych rozmiarów głowy.

Ciągle trwają dyskusje co do roli płyt na grzbiecie stegozaura, ale ich funkcja obronna i termoregulacyjna zostały przez naukowców podważone i obecnie badacze skłaniają się ku teorii, że płyty odgrywały jedynie funkcję ozdobną. Natomiast jego ogon okryty kostnymi kolcami, którym mógł rzucać z prędkością 50km/h, był niebezpieczną bronią służącą do obrony przed drapieżnikami, takimi jak alozaur.

Długość: **6,5 m**

Wysokość: **2,5 m**

Waga: **3,5 tony**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC JURY (150 milionów lat)**

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Tyreofor, stegozaury**

TYRANNOSAURUS REX

POCHODZENIE NAZWY

„Król jaszczurów tyranów” jest nazwą idealnie pasującą do tego największego odkrytego ziemskiego drapieżnika.

Tyranozaur nie rodził się duży i w wieku 2 lat jego waga nie przekraczała 30 kg. Do 14 roku życia jego wzrost postępował raczej powoli, ważył wtedy około 1,8 tony.

Dopiero w wieku 14-18 lat tyranozaur zaczynał rosnąć w niewiarygodnym tempie, przybierając 600 kg rocznie (1,6 dziennie).

Wzrost następnie spowalniał, i tak już pozostawało do końca życia, czyli do około 30 roku.

Długość: **12 m**

Wysokość: **4 m**

Waga: **8 ton**

Pożywienie: **Mięsożerny**

Okres: **KONIEC KREDY (66 milionów lat)**

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Teropod, tyranozauury**

TRICERATOPS HORRIDUS

POCHODZENIE NAZWY

Nazwa znaczy dokładnie: „twarz o trzech rogach ” + „przerażająca”.

Triceratops miał dość wyjątkowe szczęki: z przodu pyska znajdował się cienki dziób służący selekcyonowaniu roślin, z tyłu zaś baterie zachodzących na siebie „dachówkowo” zębów, zdolnych rozciąć włóknistą roślinność, na przykład palmy, ale także paprocie.

Długość: **8 m**

Wysokość: **3 m**

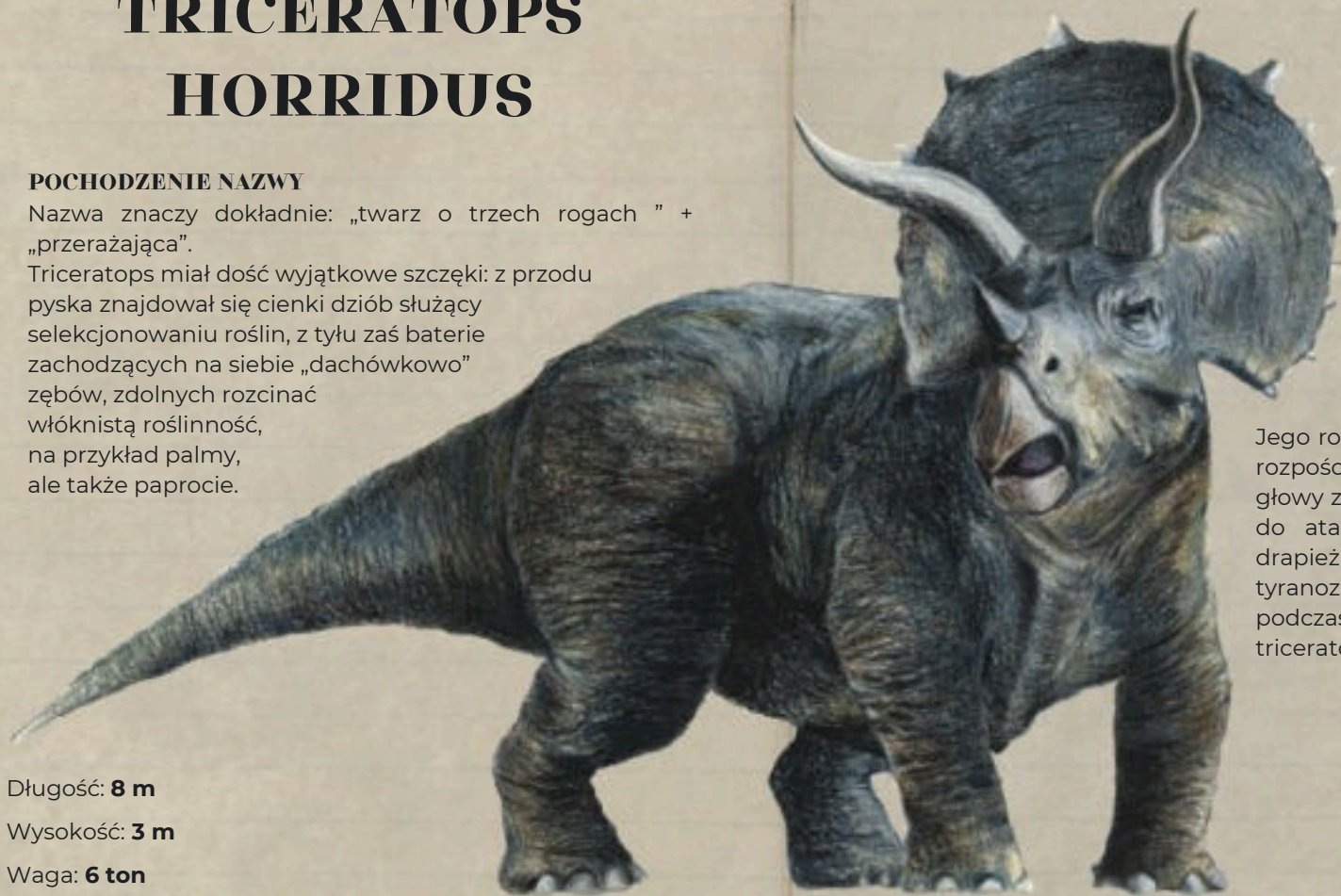
Waga: **6 ton**

Pożywienie: **Roślinożerny**

Okres: **KONIEC KREDY (66 milionów lat)**

Występowanie: **Ameryka Północna**

Klasyfikacja: **Marginocefal, ceratopsy**

Jego rogi oraz szeroka kryza rozpościerająca się z tyłu głowy zapewniały mu środki do ataku i obrony przed drapieżnikami, takimi jak tyranozaur, ale również podczas walk między triceratopsami.

